

LOV OG EVANGELIUM

Gitt ut av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Nr. 8

15. oktober 1981

17. årg.

Jesu tale om den endelige dom, frelse og fortapelse

Av Øivind Andersen

Børin: Herre Jesus Kristus, vi takker deg fordi du har talt til oss, både om dem som blir og ikke blir frelst, forat det skal være mulig for oss å være blant dem som kommer inn i det fullkomne riket sammen med deg. Herre gi oss å ta imot ditt ord, og fremfor alt ber jeg deg Jesus at jeg må få lære deg å kjenner og ta imot hele din frelse, så vi kan komme til deg og være med deg i ditt fullkomne rike når vår tid her på jorden er slutt. Vi ber deg velsign denne stund for oss i ditt eget navn. Amen.

I Matt. 25 slutter Jesus med å tale om den endelige dom. Det gjør han også for såvidt i form av en lignelse, en ikke ukjent lignelse, for han taler om dem som står på hans høire side og blir frelst, og dem som står på hans venstre side og går fortapt. Jesus sier at han skal skille fårene fra geitene.

Det er to flokker av mennesker, får og geiter, kaller Jesus dem med et billedlig uttrykk. De oppfører seg meget forskjellig i naturen får og geiter, og i virkeligheten er der meget stor forskjell på dem som står på den høire side til forskjell fra dem på den venstre.

Nå, er spørsmålet: Hva mener Jesus egentlig med dette?. Vi skal lese et par ord, først vers 40: Og kongen skal svare og si til dem: Sannelig sier jeg eder: Alt hva I har gjort mot en av disse mine minste brødre, det har I gjort imot meg.

Og i vers 45-46 leser vi: Da skal han svare dem og si: Sannelig sier jeg eder: hva I ikke har gjort imot en av disse minste, det har I heller ikke gjort imot meg. Og disse skal gå bort til evig pine, men de rettferdige til evig liv. Amen.

Mange mener at det det kommer an på er hva vi har gjort, på dommens dag. Sett til dem som er syke, sett til dem i fengsel, tatt seg av dem som er fattige og hjelpeøse o.s.v. de kommer til å stå på den høire side. De som har forsømt å besøke syke, dem i fengsel, og som ikke har gjort gode gjerninger, og ikke sett til menneskers nød, de kommer til å stå på den venstre side og går fortapt. Det må da være tindrende klart, mener mann, og så taler man slik at vekten legges på disse gode gjerningene, så går det godt, og viss vi ikke legger vekt på dem, så går det galt. Da ser man bort fra det som det egentlig dreier seg om i dette skriftavsnittet.

Det begynner med å fortelle at kongen som kommer, det er Jesus selv, han som skal avgjøre vår skjebne på dommens dag, det er den Jesus fra Nasaret som var her på jorden, han som led og døde og opsto, den selvsamme Jesus som mange mennesker ikke bryr seg om. men forakter, som mange ikke reiner med, han og ingen annen er det som er kongen i Guds rike. Det er han, og ingen annen , som skal dømme oss på den store dag, det er han og ingen annen som kjenner

vårt virkelige forhold til Ham.

Det er ikke gitt noe menneske så uten videre å si hvem som kommer til å stå på den venstre og høire side. Men en ting er helt sikkert ut fra det ordet vi har her, og som jeg har sitert fra uten å sitere hele ordet: **Alt kommer an på hvordan vi står til Ham**, han som er dommeren, han som var her på jorden, han som sonet vår synd, og som altså skal avgjøre vår evige skjebne.

Ja hvordan står vi til Ham? Der skal Jesus bruke kjensgjerninger for å avgjøre hvordan vårt forhold til **Ham** er. Det er dette det kommer an på på domens dag, ikke gjerningene i og for seg, men det som **gjerningene vidner om**. Gjerningene vidner om noe, de sier noe om oss mennesker, og Jesus sier det til dem som står på den høire side, til de menneskene som hører ham til, de kan ikke skjonne at de har gjort noe godt, disse menneskene som nemlig ikke er seg gjerningsbevist, de er Kristusbevist. Det er forskjellen på dem på den høire side, blant annet, at de på den høire side er Kristusbevist, mens de på den venstre side er gjerningsbevist. Allerede **det** skulle si oss ganske meget om det Jesus vil ha frem her. Mange mennesker er veldig gjernings-bevist, ikke minst med tanken på den endelige dom, og ikke minst ut fra dette ordet her, det er selve gjerningene som kommer i forgrunnen. **Det er det nettopp ikke**, sier Jesus, for dem som står på den høire side, som hører Jesus til, og som han vedkjerner seg som sine. Det er ikke gjerningene, de vet ikke om at de har gjort dem, de har ikke tenkt på dem, de har i det heletatt ikke reinet med dem, men der sier Jesus: Alt det dere har gjort mot en av **mine minste brødre**, det har dere gjort imot meg.

Og merk deg nå hva Jesus sier, vi må holde oss nære til hans ord. Jesus sier ikke at hva vi har gjort imot menneskene i sin alminnelighet er avgjørende, han snakker om hva vi har gjort imot **dem som tror på Jesus**. Hvem er det som er Jesu brødre? Han pekte en gang på sine disipler og sa: Det der er mine brødre,

Jesus har flere ganger uttalt seg om hvem som er hans brødre, det har han også gjort etter oppstandelsen. Han sendte en hilser til sine disipler og sa: Gå og si til mine brødre: Jeg farer op til min Fader og eders Fader, til min Gud og eders Gud. Det kunne ikke Jesus si til noen annen enn dem som trodde på ham.

Gud er ikke alle menneskers far. Det sier Guds ord klart og tydelig, og den som sier det mest tydelig av alle er Jesus. Gud er ikke alle menneskers far i denne forstand. Han er deres far som tror på Jesus, det er ikke alle mennesker som er Jesu brødre i den mening Jesu legger i dette ordet, det er de som **tror på Ham**. Og her, skjønner du, viser det seg i hvordan de står til de Helliges samfunn. Det står for eks. om dette i 1. Johs.5: Hver den som elsker Faderen, elsker også dem som er født av Ham, og på dette kjenner vi at vi elsker Guds barn når vi elsker Gud. Du skjønner der er nære sammenheng mellom det å elske dem som tror på Jesus og å elske Jesus selv, den som elsker Jesus elsker også alle dem som tror på ham, og den som står i dette forholdet til Jesus og har det evige liv står også i et ganske bestemt forhold til alle andre som tror på Jesus, og det kommer til uttrykk på alle mulige måter i vårt liv som kristen.

Gå ikke omkring og tenk på hva du skal være, hva du skal gjøre, det faller av seg selv - dog ikke av seg selv, men det er det nye liv i oss som er av den art. Vi hjelper dem som er i nød, og vi har først og fremst omsorg for dem som hører trøen til, det sier Guds ord klart. Og det er sagt i 2. Peters brev at det er i broderkjærligheten vi har kjærlighet til alle. Det går så klart frem av Guds ord at den som ingen kjærlighet har til brødrene, han har heller ingen omsorg for andre mennesker. Det er ikke dette å besøke syke og liknende, det er mange gjerninger som er veldig bra og nyttige, å hjelpe folk i timelig nød, og jeg skal så visst ikke si noe ondt om disse gjerningene, men de er ikke kjennetegn på at en blir frelst på dommens dag. Det er bare det jeg vil ha frem. Her er ikke

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt til alle som sender eksp. namn og adr. Bladet blir halde opp av frivillige gaver.
 Eksp. M. Skumsnes, Horneland
 5400 Stord. Postgiro 5 42 88 75
 Alt som har med bladet sin eksp. blir sendt dit, som tinging, oppsæting, adresseforandring og gaver til bladet.

Red. Amund Lid, post 5600 Norheimsund. Tlf. (055) 51080

Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Form. Ragnar Opstad
 Opstadv. 38, 4350 Nærøbø
 Tel. (04) 433685

Kass. Sverre Bøhn, 6501 Norheim-sund.

Postgiro 5 68 21 33. Bankgiro
 Vikøy Sparebank 3520.21.00932

S. Botnens Boktrykkeri, Stord

pine, de som lever utenom frelsen i Jesus Kristus.

Mens de som står på den høire side, er de som har latt seg frlse, og eier den frlse som Gud har skjenket og gitt oss i sin egen Sønn. De blir frelst fordi Jesus har tatt bort våre synder, og fordi det har vist seg i deres liv at der er sannhet i deres tro på Jesus. Amen.

Avskrift etter lydband fra den Lutherske timen i Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea, ved A.L.

Bileams lære

I tidens løp har det vært talt og skrevet meget om læren, og etter som tiden går vrimler det av ulike meninger, og alle påstår at deres syn og mening er den sanne og rette. Mange tror nok at den lære som ikke er Luthersk ikke er sann. Men betrakter vi noe av alt det som har trengt seg inn også i den Lutherske lære, vil vi se at også der finnes meget som er tvilsomt.

Leser vi i Åpenbaringsboken i brevene til menigheten, vil vi se at det også i menigheten hadde trengt seg inn mye som førte vill. Er det ikke på samme måte vår tid, at mange ting på en nær sagt usynlig måte har trengt seg inn i menigheten, teologien og forkynnelsen, som gjør at Anden må forlate menigheten selv om den kalles Luthersk.

Les Åpenb.2,12-17, brevet til menigheten i Pergamum. Der fikk noen av dem god attest for flere ting, men så kommer det: Men jeg har noen få ting imot deg: at du har noen der som holder fast ved Bileams lære. Det samme kan også hende i en Luthersk menighet. Bileams lære er sammenblanding og tolleranse mot det som ikke er av Gud. Den som ikke kan se at dette også finnes i Lutherske menigheter, han må være åndelig blind. Denne sammenblandingen og tolleransen som ikke kan avvise det ubibelske og

spørsmål om hjelpsomhet og det å være nyttig her i verden. Det er også nødvendig, og det er godt, men her taler Jesus om kjennetegn på det å komme til å stå på den høire side, kjennetegn på at de kommer til å bli frelst, og der er det ikke gjerningene som kommer inn i bilde. Spørsmålet er om vi er av dem som tror på Jesus, spørsmålet er egentlig hvem er Jesus og om vi har satt vår lit til ham, spørsmålet er **om vi er i Jesus**, om det liv som er født av Gud er i våre hjerter, om de livsstrømmer som føller med dette liv har vist seg i vårt liv.

Det har vist seg hos dem som står på den høire side, men det har ikke vist seg hos dem som står på den venstre side. De har besøkt syke, de har sett til dem i fengsel, de har hjulpet folk til å få mat, de har gjort mange gode gjerninger også de på den venstre side - det blir ikke motsagt - men de har ikke gjort de gjerningene som de på den høire side har gjort. De har ikke gjort det fordi de kjerner Jesus. Her er forskjellen og her ser du hvem som går fortapt, de som lever i

falske, hindrer Guds And i sin gjerning og kraften fra ordet blir borte, både fra Loven og evangeliet.

Satan er ikke imot forkynnelse og misjonsarbeide, bare han får inn noe som gjør at Anden blir borte. Der var også noe annet som hadde lurt seg inn i menigheten i Pergamum, som også ikke er ukjent blant oss, som Bibelen kaller Nikolaitenes lære. Jeg forsto ikke hva dette var, og skrev derfor til Ole Valen-Sendstad og ba om opplysning om hva dette var. Og for å gjøre svaret kort, så var det **hykleri**. De brukte friheten i Kristus, til en leilighet for kjødet. Er slike ting ukjende i dag i våre Lutherske menigheter? Bibelen sier gjentatte ganger: **Våk derfor**. Du er såvisst ikke sikker, om du hører til en Luthersk menighet og er både døbt og konfirmert, at ditt forhold til Gud er rett.

En ting skal vi merke oss når det gjelder denne menighet, og de andre som var i samme stilling, **de fikk beskjed om å vende om** - ikke om at de skulle gå ut av menigheten. Det ligger en stor fristelse i dette, når vi ser alle skavanker ved den Lutherske kirke, til å gå ut av den til noe bedre. Bibelen viser her en annen og bedre veg å gå. Det er å **omvende seg**, og da får vi noe som kalles en hvit sten, noe som andre ikke ser. Jeg undres på om dette er et bilet på en indre, usynlig åndsmakt, Guds Hellige And, som kan hjelpe dem som er kommet i en slik stilling til å se sine feil og vende om til Jesus på nytt. Dette skjer ikke om vi forlater menigheten, og tilstanden i menigheten vil bli verre enn før.

En annen ting skal vi også merke oss. Når vi skal frem for dommeren på den hvite trone, da blir det ikke spørsmål om hva for en menighet vi tilhørte her på jorden, men bare om vi har Kristi And og finnes i Ham. Og det gjør alle som er gjenfødt ved å tro evangeliet om Jesus, hva kirkesamfunn de så hørte til her nede.

Det finnes nok tusenvis av mennesker spredt rundt i de mange forskjellige kirkesamfunn på jorden, som ikke er gjenfødt og ikke eier Guds And, som

blander sammen verdslegdom og kristendom, som lever i hykleri, som noen i Pergamum. Og hvor finnes en jordisk menighet som er fullkommen i læren, hvor ikke Satan har snikt seg inn med falsk lære på ett eller annet punkt? Vi skal merke oss at fristeren alltid er ute for å få inn i enhver forsamling ting som Anden ikke går med på, og da mister Ordet sin makt over hjertene. Her tror jeg ikke noen går fri, på samme måte som ikke de første bibelske menigheter gjorde

Jeg tror at dette med kvinnelige prester er noe som vil skade vår kirke. Her ser vi hvor forskjellige synet kan være, hvor forskjellig Skriften forståes, hvor langt Bileams lære med sammenblanding og tolleranse er fremskreden, så det ser ut for å være vanskelig å stoppe.

Ser vi på barnehagespørsmålet, så tales der mye om å vise tolleranse og ikke tvinge Guds ord inn på de unge, på samme tid som mann prøver å tvinge dem med et bibelsk syn med mindre tilskudd enn de andre. Jeg skulle ønske du ville lese 5.Mosebok 6,6 og noen vers der: Og disse ord som jeg byder deg idag, skal du gjemme i ditt hjerte. Og du skal innprente dine barn dem, og du skal tale om dem når du sitter i ditt hus, og når du går på veien, og når du legger deg, og når du står opp- o.s.v. Guds ord og Guds påbud om å prente det inn i våre barn, er det våre styremakter vil få bort, og det er mange, mange tusen hjem der det allereste er borte, og hvor Jesu navn aldri blir nevnt. Stakkars barn som må vokse opp i et slikt gudløst miljø. Jesu navn og sann kristen tru og moral er det beste vern mot synden. Det finnes jo ikke noe annet som kan holde synden og dens krefter i sjakk enn Guds ord og de mennesker som har Guds And og lever troens liv. Våre ungdomsskoler har vært med å bevart mange ungdommer fra syndens makt. Jeg kan ikke forstå at våre styremakter ikke kan se dette. Synden og dens krefter bare ødelegger, derfor burde vi bruke alle de midler Gud har gitt for å holde den nede, så den ikke skal ta overhånd, slik vi ser det i dag. **Øle Rolfsnes**

Det som kan hjelpe oss

Av Johs. Brandzeg

Her vil vi først nevne betydningen av en rett teoretisk eller kunnskapsmessig forståelse av helliggjørelsens vesen og mål. Mye av dette er allerede omtalt i det som er sagt foran. Men det er et spørsmål som fortjener en særlig omtale.

Hva er det vesentlige i helliggjørelsen, eller rettere ved den helligheten som skal vinnes gjennom helliggjørelsen?

Det vi altså her taler om, er helligheten i dens jordiske skikkelse.

De to store budene i loven er å elske Gud over alle ting og sin neste som seg selv. Dette er klart og ettertrykkelig uttalt i den gamle pakt. (5. Mos. 6,5). Og det er stadfestet i den nye pakt ifølge Jesu ord i Matt. 22,36 flg. Om vi kom så langt her på jorden at vår kjærlighet til Gud og nesten var fullkommen i vesen, i styrke og varighet, så ville helligheten vår være fullkommen. Vi trengte ikke noe slags tillegg, for kjærligheten er lovens oppfyllelse. Og Gud er kjærlighet. Dette tviler ingen av oss på.

Hva er så det vesentlige og viktigste i kjærligheten til Gud og nesten slik en kristen opplever det her på iorden og som det stadfestes av Skriften? La oss høre noen bibelord om denne kjærligheten.

Dersom I elsker meg, da holder I mine bud, Johs. 14,15. Dette er mitt bud at I elsker hverandre liksom jeg har elsket eder. Joh. 15,12. I er mine venner, dersom I gjør hva jeg byder eder. Joh. 15,14. Dette er kjærligheten til Gud at vi holder hans bud. 1.Joh. 5,3.

Men er da ikke kjærligheten først og fremst en følelse? Kan jeg elske uten at jeg føler at jeg elsker? Er kjærligheten bare en følelse?

I Mark. 12,30 leser vi: Du skal elske Herren din Gud av alt ditt hjerte, av all din sjel, av all din hu og av all din makt. Hva må vi slutte av slike ord? Uten tvil er det Jesu menighet at vi skal elske Gud av alt vårt vesen. Vi skal elske ikke bare med

var følelse, men også ved vår tanke og vår vilje, ja med alt som er i oss, slik at ingen del av vår person blir utenom. Da er kjærligheten fullkommen.

Følelsen er meget viktig. Sunn og sann og dyp kristenfølelse er en veldig drivkraft. Men den er ikke alt, den er bare en del av vår person. Tanken og forstanden og viljen er like viktig. En kjærlighet som ikke rår i tanke og vilje må til slutt bare bli et vrengebilde av kjærlighet. Det ligger en linje i dette når vi i 2. Kor. 10. 5 oppfordres til å ta enhver tanke til fange under lydighet mot Kristus.

Dersom kjærligheten er rett og sann, driver den meg i en bestemt retning, nemlig til å vite og ville og gjøre det som min elskede vil. Da spør jeg ikke først og fremst etter det jeg føler, men etter min elskedes vilje og behag. Ja, for å være til behag for den jeg elsker, må jeg her på jorden ofte gå imot meg selv og mine følelser. For hovedsaken er ikke jeg, men han. Og jeg har min glede i at det er slik.. Dersom kjærligheten ikke var slik, forstår den ikke navn av kjærlighet.

Vi ser altså at det i den sanne kjærligheten er også må være noe som vesentlig har med viljen å gjøre, noe som ikke skifter i forhold til følelsen, som ikke er avhengig av følbare fornemmelser. Det er som med strømmen i en el. Av og til går den stri og sterkt og synlig, av og til stilt og rolig så du må anstrenges deg for å se om det i det hele er bevegelse. Enkelte ganger er det og bakevjer der strømmen går i ring eller den motsatte veien. Men strømmen og retningen er likevel bestandig den samme, mot havet, slik at endog vannet i bakevjen må følge med, om det snur seg aldri så mye rundt seg selv.

Ut fra dette kan vi slå fast at det vesentlige i helliggjørelsen er lydighet.

Om dette har vi forresten flere andre bibelord enn de som er nevnt foran. I Ap.Gj. 5,32 leser vi: Den hellige And som

Gud ga dem som lyder han. Og i Rom. 6, 16: Vet I ikke at når I byder eder frem for noen som tjener til lydighet, da er I tjenere under den som I lyder, enten det er under synden til døden eller under lydigheten til rettferdigheten. Ja, det framheves som en egenskap ved selve Guds sønn her på jorden at han lært lydighet av det han led, og føyes det til, da han ble fullendt, ble han opphav til evig frelse for de som lyder han. (Hebr. 5, 8-9). I 1. Pet. 1, 22 står det: Rens eders hjerter i lydighet mot sannheten.

Er det så ikke rett det som er sagt at all vår synd består i ulydighet mot Guds bud, idet vi setter vår egen tanke, lyst og bedømmelse opp mot Guds bud?

Hva er det så vi venter å oppnå ved en slik lydighet? Her må vi aller først sette en stopper for den tanken at vi ved vår lydighet kan fortjene noe hos Gud eller bli mer rettferdige for Gud. Når det gjelder rettferdigjørelsen, må vi igjen slå fast at vi har ikke større rett på Guds nåde den stunden vi er lydige enn den stunden vi er ulydige. I Kristus har vi til enhver tid en og samme uforanderlige nåde og rettferdighet for Gud. Dersom det var slik at vi ble mer rettferdig for Gud når vi var lydige og mindre rettferdige for Gud når vi var ulydige, så ville jo rettferdigheten komme av våre gjerninger, eller i det minste av en del av disse gjerningene. Mot dette protesterer jo Skriften på det aller klareste. Lydigheten må ikke oppfattes som en byttehandel mellom oss og Gud. Da taper den sin åndelige verdi. Kristus skal for evig ha all æren for vår frelse.

En ganske annen sak er det når det spørres om hva som hindrer eller fremmer vår vekst i nåden. Vi må aldri glemme at ved ulydighet bedrøver vi Guds And. Forbindelsen med Gud hindres. Ved fortsatt ulydighet kan forbindelsen brytes helt. Grenen skilles fra stammen, og resultatet er åndelig død. Den lydigheten som er virket av Guds And, er en Guds gave til oss. Ved den holdes hjertedøren åpen for Guds nåde, slik at de nødvendi-

ge livskreftene uten avbrytelse kan føres inn i livet vårt.

Ved øvelse i en slik lydighet vokser og styrkes vårt innvortes liv. Vi utvikles til kristne karakterer slik at vi åndelig talt blir voksne folk. (Efes.4,13-14). At Gud og englene hans ser med velbehag på et slikt troesliv, og at Gud på et slikt grunnlag kan betro oss større ting for hjerte og tjeneste, det har vi etter Skriften rett til å gå ut fra. Men det var han, ikke vi som virket i oss både å virke og ville.

Det er det vi venter å nå og få ved vår tro og vår lydighet.

Vi kjenner den apostoliske formaningen i Fil. 4, 4: Gled eder i Herren alltid. Atter vil jeg si, gled eder! Vi er heller ikke uvitende om formaningen i Rom. 12,11 om å være brennende i Ånden.

Kan jeg være glad uten å kjenne og vite at jeg er glad? Kan det være noen glede der hvor gleden ikke er følbar? Kan det være noen åndens brann i oss uten at vi kjenner varmen av denne brannen?

Det er langt fra meg å ville tale nedsettende om følelsen. Jeg er hjertelig overbevist om at følelsen er en veldig drivkraft når den springer ut av den rette kilden og stadig er under Andens rensende innflytelse. Det er ingen mangel på beviser for at sann, sunn, dyp og kristen følelse har hjulpet troende kristne til å bli helter i troens kamp, til å vinne seier der de ellers ville ha tapt slaget sitt. Vi har god grunn til å ønske at den hellige begeistringens ild brente i alle Herrens disipler slik at den vantro verden kunne kjenne värmen av denne ilden og begynte å spørre etter den Gud som har skapt en slik ild. A ha følelsen som drivkraft er noe ganske annet enn å bygge sitt håp og sin kristne visshet på denne følelsen. Det første er Andens verk. Det andre er vantrons frukt. Finnes det forresten noen kristen som er fornøyd med å være kald og uglad?

Jeg har en liten illustrasjon til det som her er sagt om følelsen. Mens jeg bodde i Hardanger, hadde vi en vinter en ganske stor vekkelse. En del av de beste folkene bygda ble grepst og står fast ennå. Vekk-

elsen var det alminnelige samtaleemnet de dagene, og de eldre troende kjente seg mer enn alminnelig glade. I denne tiden kom jeg under et møte i bedehuset i samtale med en av de gamle troende, Nils. Han fortalte at en mann kom innom han dagen før, og så snakket de sammen om vekkelsen og om de som var kommet over på Guds side. «Eg stod i skyttjo (vedboden) og hogde ved», sa ha' Nils, «og so vart eg so glad at veastykkjene mest kløvde seg sjølv.» Den varme følelsen gjorde han sterkt. Arbeidet ble som en leik.

Det er forresten en anerkjent sak i sjelelæren at den sterke følelsen løser ut bundne krefter og det blir utrettet ting som ellers ville ha vært umulig. Hadde vi i god betydning flere fanatikere mellom oss, ville mye se annerledes ut.

Det er visst unødvendig å si mer for å slå fast at følelseslivet har en stor betydning når det gjelder helliggjørelsen.

Hva er det så som under alminnelige omstendigheter kommer først, følelsen eller lydigheten? Kan vi slik uten videre hoppe opp i følelsen og la lydigheten ligge?

Når vi ved Guds Ånds gave opplever å kjenne oss glade i Herren, løftet, grepert og varme, når kommer det? Og hvordan kommer det?

Den alminnelige regelen er at det kommer når vi har vært lydige. Du blir mint om å gå til en syk. **Du lydde** og gikk. **Og så ble du velsignet.** Du gikk så lykkelig hjemover igjen, for Gud kom deg så følbart nær. Slike erfaringer har vi hatt mange av.

Altstå først lyde, så føle. Først lyde, og så bli glad.

Det er den alminnelige regelen. Denne regelen utelukker ikke slike unntagelser som Gud har i sin egen makt og bruker bl.a. for å verge oss mot den skadelige innbildning at vi ved vår lydighet kan kommandere over Guds nådegaver. Somme tider holder Gud velsignelsen tilbake slik at vi tilsynelatende ikke får

noen ting igjen for vår lydighet. Av og til kommer og den glade følelsen uten noen påviselig ytre årsak, uten at det har gått noen særlig lydighetshandling foran. Gud skylder ikke oss noe regnskap for hvordan han deler ut gavene sine.

At også Skriften anviser veien gjennom lydighet til følbar opplevelse, er lett å se. Vi kjenner de profetiske ordene i Es. 48,18: **Gid du ville akte på mine bud!** Da skulle din fred bli som elven og din rettferdighet som havets bølger. Er ikke alle de nytestamentlige formaningene båret av den samme tankegangen? Det er umulig å leve et rett og godt og lykkelig kristenliv uten lydighet, den lydigheten som skapes ved Guds And av forsoningens nåde og har sitt mest fullkomne uttrykk i disse ordene: **Kristi kjærighet tvinger meg.**

En dansk forfatter har formulert summen av dette slik: «Det rette hellighetsideal er mer viljebestemt enn følelsesbestemt». Jeg tror det er rett.

Men er det ikke farlig å betone lydigheten på den måten? Er ikke dette den bene veien til Sinai, til å komme under loven og til å tape den frivillige ånd?

Ingen vil nekte at den faren er der. Også lydigheten til en troende kristen kan bli lovmessig, i stedet for at den skulle være evangelisk. Men hvem tør påstå at det må gå slik? Det går godt an å beholde et evangelisk sinn i lydigheten. Kristi kjærighet tvinger meg. De ordene kommer ikke fra Sinai, men fra Golgata. Det ser en tydelig av den sammenhengen de står i (Se 2.Kor.5,14-15). Det er Kristi kors som har skapt denne tvingende makten.

Dessuten, om en kristen først og fremst jager etter de salige følelsene, er han med det sikret mot å komme under loven? At også dette strevet kan føre til Sinai, er det mange eksempler på. Kravet på følelser kan bli lov like vel som kravet på lydighet.

Fra «Gjennom Ild»

Å vinne visdom — kor mykje betre det er enn gull (ordtøke 16,16)

Dette er eit ord av kong Salomo, som talar av erfaring, då Herren gav han større visdom og større rikdom enn noko anna menneske. Herren kom til Salomo i ein draum og sa han kunne få ynskje seg kva han ville, og Herren ville gi han det. Då ba han om eit høyrsamt hjarta og visdom til å skilja millom godt og vondt for å vera dommar for Herrens folk. Herren lika vel den bøna, og sa at sidan han ba om dette, og ikkje om å få leva lenge eller om å bli rik, ville Herren gi han eit så vitugt og vist hjarta at det aldri før hadde funnest hans like og blei det ikkje sidan heller. Og det han ikkje ba om vilde Herren gi han likevel, både rikdom og æra, så det ikkje skulle finnast hans like millom kongane.

Bibelen seier at jødane krev teikn og grekarane søker visdom, og dette høyrer vel på menneskje også i vår tid. Me kjenner godt til kravet om tegn og bevis for å tru, og der folket høyrer om teikn og under, der samlast massane også i dag. Og folket søker kunnskap og visdom som aldri før, det viser dei veldige køane utanfor våre læreanstalar som ventar å koma inn. Og Bibelen seier at visdomen skal bli stor i dei siste tider, og det ser me for våre auger dagleg, når me f.eks. tenkjer på det tekniske på alle område og lægevitenskapens store framsteg, for å nemna ein liten del av det.

Og like sant er det når Bibelen seier at verda i sin visdom ikkje kjenner Gud og Guds visdom (1.Korint.1), at dei er formyrkte i sin tanke og framande for livet i Gud, og ser ikkje at dei går til undergang og ei. evig fortaping. Den store del av menneske i vår tid søker det motsatte av det Salomo ba om. Dei søker og ber om å vera rik og leva lenge, dei forgjengellege verdiane framfor dei evige og uforgjengellege skattane.

Den menneskelege visdom - verda sin visdom - kjenner ikkje Gud, ikkje ærar og

takkar han som Gud, men er därlege i tankane sine, og det uvetuge hjarta formyrkast, og medan dei briskar seg med at dei er vise, blir dei dárar, seier Guds ord.(Rom.1,18-fg.) Og om dáren står det at han seier: det finst ingen Gud. Slike finst det mange av i vår tid.

Men dei finst ein visdom som ikkje høyrer denne verda til, eller herrane i denne verda, dei som forgjengst - **der er Guds visdom**, den dulde, som Gud frå ævelege tider hev etla til vår herlegdom, den som ingen av herrane i denne verda kjende: for hadde dei kjent han, så hadde dei ikkje krossfest herlegdoms-herrnen. Dette kan du lesa nermare om i dei to første kap. i 1. Korint.brevet.

Korleis kan me så ta del i Guds visdom? Den kjem ikkje opp i noko menneskehjarta eller tanke, men for oss har Gud åpenberra det ved sin Ande, seier Guds ord. Med andre ord er det berre Gud som kan gje oss den på same måte som han gav Salomo sin visdom.

Det første som må til er at me innser vår därskap, og det kan ingen annan føra eott menneske til enn den Heilage Ande ved Guds ord. Dáren er vis i eigne augo, han seier i sitt hjarta at det finst ingen Gud, han trur at han er visare enn Guds ord, og når han rosar seg av sin visdom blir han ein dáre, og därskap er det å setja fit til eigne gjerningar og eiga rettferd og avisar Jesus og hans rettferd og gjerning for oss, og setja meir lit til menneske-forstanden enn til Guds ord og visdom. Slik er det naturlege menneske, og det er den største hindring for å få Guds visdom åpenberra for hjarta.

Gud seier i sitt ord: EG vil tyna visdomen hjå dei vise og spilla vitet hjå dei vituge. Kvar er ein vismann, kvar er ein skriftlærd, kvar er ein granskars av denne verda? Har ikkje Gud gjort visdomen i verda til därskap? Jau, etter di verda i sin visdom ikkje kjende Gud i Guds visdom,

så var det Guds vilje ved därskapen i denne forkynninga å frelsa dei som trur

Kva er så denne därskapens forkynning -som blir til frelse for dei som trur? **Me forkynner Kristus krossfest for våre synder, som er ein därskap for dei vise og ei avstygging for alle eigenrettferdige menneske, og for både eigenrettferdige og sjølvkloke forkynner me Kristus, Guds kraft og Guds visdom.** Jesus Kristus og hans stedfortredande gjerning for oss i livet og på krossen, kallar menneske for Guds därskap, men Skrifta seier at denne «Guds därskap» er visare enn menneske, og Guds vanmakt er sterkare enn menneske.

Me ser her at **Kristus er Guds kraft og Guds visdom.** I brevet til Koll. kap.2 ynskjer apostelen at kollesenserne må vinna fram til det fullvisse skyn av rikdom en og kunnskapen om Guds løyndom, **det er Kristus,** han som alle visdomens og kunnskapens skattar finst løynde i.

Paulus hadde stor menneskeleg kunnskap og visdom, kunne nok det meste av Skrifta utanboks, men han kjende ikkje Jesus, Guds kraft og Guds visdom. Han støyte seg på alt som blei forkynt om Jesus frå Nasaret, om hans død for våre synder, og hans seier då han sto opp frå dei døde, det var därskaps tale som hans forstand og visdom reiste seg imot, og han blei ein stor motstandar. Men forandringen blei stor den dagen han møtte Jesus, og Paulus sin visdom, vit og kunnskap blei avsløra som verdilaust skrap, og likeeins hans gjerning og liv i teneste for Gud frå ungdomen av, hans eiga rettferd helt ikkje framfor Gud. Det blei han openberra at å vinna Kristus og bli funnen i han, var hans einaste redning. Og han vitnar sjølv i 1.Kor. 1,30 at Jesus blei han til visdom frå Gud og rettferd og helging og utløysing, og Kristus var det einastē han kunne rosa seg av.

Frå den stund forkynte han Kristus, Guds kraft og Guds visdom. Og han seie i 1.Kor. 2,1-fg. at då han kom til Korint kom han ikkje med meisterskap i ord eller i visdom og forkynte dei Guds vitnemål,

for han ville ikkje vita noko anna hjå dei enn Jesus Kristus og han krossfest. Nei, han kom med vanstyrke og med otte og med mykje hjartebiv, og min tale og mi forkynning var ikkje med visdoms overtalande ord, men med provføring av Ande og kraft, så trua dykkar ikkje skulle vera grunna på menneske-visdom, men på Guds kraft. Og Guds kraft er Jesus og hans frelseverk, for det står skrive at evangeliet er ei Guds kraft til frelse for kvar den som trur.

Kva er skilnaden på menneske sin visdom og Guds visdom?

Menneske trur at der finst noko godt i menneske, at dei ved eigen innsats og hjelp av Gud skal kun'a leva slik at dei kan møta Gud og bli frelst på det grunnlag. Jødefolket tenkte dei skulle vinna fram med gjerningar og elga rettferd, og sameleis tenkjer alle ugenfødde menneske også i dag. Dei tenkjer at gjer me vårt beste, så har me ein nådig Gud som ikkje vil visa bort slike, men gi nåde for det me ikkje maktar, det som overgår vår evne og krefter.

Men Gud lærer i sin visdom at ikkje noko menneske er godt av naturen, og ingen gjer noko godt, det finst ingen rettferdig, ikkje ein einaste, alle er vonde og syndarar, det finst ingen forskjel, alle har tynda og er ærelause for Gud. Det kan du lesa om i Rom.br. 3. kap. Gud og hans lov står maktelaus på grunn av vårt kjøt - vår faldne og syndige og medfødde natur.

Men i sin store kjærleik og visdom sende Gud Jesus - Guds einborne Son - som gjorde det me ikkje kunne og ikkje makta. Han levde som menneske eit fullkome liv, reint og rettferdig og utan synd, i staden for oss. Han oppfylte lova i vår stad, så det står skrive at han er enden på lova til rettferd for kvar den som trur. All verda si synd tok han bort på ein einaste dag, då han sona synda ved sitt heilage blod og vann oss ei evig utløysing, betalte all vår skuld og dom då han leid døden på krossen då skuldbrevet blei nagla til krossen med han, tok på seg synda si løn som er døden. Då han skulle

Jeg bekjenner min synd for deg og sjulte ikke min brøde

JEG SA: JEG VIL BEKJENNE MINE MISGJERNINGER FOR HERREN. OG DU TOK BORT MIN SYNDESKYLD.

(Salme 32,5)

Hør nå hvorledes den taler, som med oppriktighet kan ta syndsforlatelsens bønn på sine lepper. Gud vær meg synden nådlg for Jesu skyld, sier han, og tilføyer: Du vet at jeg kjenner mitt hjertes selvsyke og vantro, som gjør at jeg ikke kan elske deg av hele mitt hjerte, som jeg ønsker. Du vet også at jeg setter ingen

døy og før han oppgav si ånd sa han: Det er fullført!

I korte trekk er dette ordet om krossen, evangeliet, som er ei Guds kraft til frelse for kvar den som trur, som apostlane blei kalla til å forkynna til endane av jorda. Dette evangeliet er for alle, for vonde og gode etter menneskelege mål, for fortapte syndarar, og det er gratis, for inkje, av nåde, det er Guds gáva, ikkje av gjerningar så ingen skal rosa seg.

Og den som høyrer og tek imot Guds gáva, det vil seja trur Gud på hans ord og set litt til dei i hjarta, blir frelst og ein ny skapning ved trua på Jesus.

Du tenkjer kanskje og seier i ditt hjarta: Berre eg kunne tru. Nei det maktar du nok ikkje ved eiga makt, men du kan sjå og høyra Ordet om Jesus, ordet om trua, og det ordet skaper trua i syndar-hjarta. Les Rom. 10. kap.

Kom til meg og hør, seier Jesus, så skal sjela di leva. Jesus finn du i Guds ord - Bibelen - og der møter du Guds eige vitnemål om Sonen. Det er vår einaste redning. Aviser du Guds ord, aviser du Jesus, dreg du deg unna. Ordet dreg du deg unna til ei evig fortaping.

Men me er ikkje av dei som dreg oss unna til fortaping, men av dei som trur til frelse for sjela, seier apostlen. Kva gjer du?

Amund Lid

vesentlig forskjel mellom meg og morderen og skjøgen da jeg erfarer at syndens rot, det egenrettferdige hjerte, er hos meg og dem. Du vet at min syndighet bærer sine dårlige frukter i mine daglige synder, og du ser at de tynger meg såre, fordi de hindrer meg fra å hengi meg til min frelser, slik mitt hjerte ønsker. Men du ser også, at jeg ikke formår å sørge over min synd slik jeg skulle, så jeg har intet å betale med, ikke mine gjerninger, ikke min omvendelse, ikke min syndesorg, ikke noe av mitt eget er slik at jeg kunne tenke derved å oppveie min syndeskyl

A Herre, du vet at det kun er to ting: Min dype trang til å få mine synder tatt bort, så de ikke hindrer deg fra å elske meg, og så din nådige innbydelse til dem som strever og har tungt å bære til hvile hos deg, som bringer meg fattige synder til ditt nådebord.

Ja, den som kan tale slik til Gud, som kan si for hans åsyn: Du vet at jeg begjærer syndenes forlatelse og nåde, han er den til hvem Herren sender sine tjenere med syndsforlatelsens gave.

«Jeg for Gud kan intet bringe uten deg og dine sår,
under di forsonings vinge jeg for Gud frimodig står.

En evig rettferdighet du oss fortjente,
det pinen og døden ditt hjerte omspente.

Der har jeg de klæder, der smykker meg ut at prange for tronen som deiligste brud».

I.E. Hench

Mefiboset bodde i Jerusalem, for han åt alltid ved kongens bord, og han var lam i begge føtene

Mefiboset var ingen stor prydelse ved det kongelige taffel, og likevel hadde han en vedvarende plass ved Davids bord, fordi kongen i hans ansikt kunne se den elskede Jonatans trekk.

Liksom Mefiboset må vi utbryte til herlighetens konge: «Hva er din tjener, at du ser til ham som til en død hund som jeg er?» Og dog benåder Herren oss med den mest fortrolige omgang med seg, fordi vi er hans elskelige blodkjøpte eien-dom, og han ser i vårt åsyn sin elskede Søns billede. Herrens folk er ham dyrbare for en annens skuld. Slik er kjærligheten, som Faderen har til sin enbårne Sønn, at han for hans skyld oppløfter hans ringe brødre fra armod og landsforvisning til meddelaktighet ved hoffet, til edel, høy rang og kongelig forsorg. Deres skrøpeligheter skal ikke frarøve dem deres rettigheter. Lammet er ingen forhindring for barneretten. Våre rettigheter lammes

ikke, selv om våre lemmer gjør det. Kongens bord er en edel skjuleplass for lamme føter, og ved evangeliets fest lærer vi å rose oss av våre skrøpeligheter, fordi Kristi kraft hviler over oss.

Dog kan beklagelig udugelighet bli årsak til de kjæreste helliges skade. Her er en som daglig holdt fest sammen med David, og dog var han så lam på sine føter at han ikke kunne gå med kongen da han flyktet fra byen, og derfor ble skadet av sin tjener Ziba. Slike hellige hvis tro er svak, og hvis kunskap er ringe, taper ofte meget. De er utsatte for mange fiender og kan ikke følge kongen, hvorsomhelst han går hen. Slike sykdommer kommer ofte fra hemmelige fall. Dårlig pleie i deres åndelige barndom blir ofte årsak til at de faller i tvilesyke, fra hvilken de aldri kommer opp, eller andre synder som bringer brutte ben.

• Spurgeon

Men Gud sa til han: Du dåre, i denne natt krev dei sjela di av deg

(Luk.12,20)

Bibelen talar ofte om dåren og oarskap, og det er nødvendig at me ikkje overser og går forbi det Guds ord seier om det. Eg er redd at me som forkynner Guds ord forsømer det, så lat oss ei lita stund sjå på litt av det Bibelen seier om dåren og därskapen.

I Salme 14,1 står det at dåren seier i sitt hjarta: **Det er ingen Gud til.** Og den som i hjarta tenkjer slik, og seier det høgt og tydeleg, slik me høyrer det i vår tid, legg ofte til at det heller ikkje finst noko liv etter døden, ingen himmel og inga fortaping. Den som tenkjer slik er ein dåre, seier Guds ord, og seier vidare at dåren talar därskap.

At Gua er til det kan me sjå kvar dag, for Bibelen seier at det ein kan vita om Gud ligg ope for dei: Gud har sjølv openberra det det. For hans usynlege grunnhått, både hans ævelege kraft og hans guddom, hev vore synleg alt ifrå verda vart skapt, med di ein kan skyna han av gjerningane - **så dei hev ikke noko å ordsaka seg med** fordi dei, endå dei kjende Gud, ikkje æra og takka han som Gud, men vart därlege i tankane sine, og det uvetuge hjarta deira formyrktest. Medan dei briska seg med at dei var vise, vart dei därar. (Rom.1,19-22)

Dertil har me fått Guds eige ord for at verda og alt som finst på henne er skapt

av Gud, ved Guds ord, og den som ikkje trur Gud på hans ord og set meir lit til eigne tankar og menneskelege tankebygningar, er i sanning ein dáre. Det same er du som lever og døyr i vantru, til tross for Guds klare ord om menneske sin fortapte tilstand og Guds frelse i Kristus Jesus, aviser Guds vitnemål og dei mange tusener - den sky av vitne som vitnar for oss om Gud og hans frelse.

Og toppen av dárskapen er at du trur at Jesus som døydde på krossen for våre synder, og dei som trur på denne «dárskapens forkynning», det er dárskap. Men Guds ord seier at Gud fann for godt ved denne «dárskapens forkynning» å frelsa dei som trur. Og kva har eit menneske å setja opp imot Gud? Det er vel dárskap å stri mot den almektige Gud og hans ord, han som har skapt oss og opbeheld oss. Jesus sa til Paulus: Det vil talla deg hart å stri mot Gud. Det er hart her i livet og aller verst i døden og evigheten.

Ordet i overskrifta sa Jesus om ein rik mann, som i livet hadde ein tanke tor auga: **A bli rik, få nok, så han kunne leva trygt, så sjela kunne slå seg til ro med at han hadde nok for lange tider.** Han har nok mange brør også i vår tid. Det ser me når me ser, les og høyrer om kampen og kravet om høgare levestandar, trugsmål om streik og streikar for å tvinga fram sine krav, sivil ulydighet mot regjering og storting sine vedtak. Liknar det ikkje på denne bonden som ville ha meir, ogde nye låvar større enn før for å trygga livet her på jorda, utan tanke på at sjela trong meir enn jordisk rikdom, utan tanke på døden og det evige livet. Ein dag eller natt krev døden også di sjel, kven skal då ha det du har samla?

Endå verre er det, deier Guds ord, med den som samlar seg **riksdom som ikkje er rettkomen.** Det vil seia ved fusk og bedrag, under bordet heiter det i dag, ved brot på lov og rett som skatte-undraging, tjuveri, vold eller ved å bedra ved sjukemelding og fråvær utan grunn, ved å unndra seg å arbeida for løna o.l. Guds ord seier klart og tydelig at midt i dine

dagar skal du forlata din rikdom, og når du ligg på ditt siste er du ein dáre. Jesus sa at på same måten som det gjekk den rike bonde, vil det gå den som samlar seg rikdom på jorda og ikkje er rik i Gud

Jesus fortel også om ein annan rik mann, som dagstødt helt fest og likte å gå i fine klær, utan tanke på sjela si frelse og livet etter døden. Han også har mange brør og systre i vår tid, som lever for fest og fornøyelse, lever for og i verda og dei ting som er i verda, utan tanke på døden og dei evige verdiane, og den fattige Lasarus som låg utanfor den rike si dør.

Du også må døy, og har du ikke Jesus og det evige livet i han, vil du og slå opp augene i fortapinga der ikkje så mykje som ein finger duppa i vatn kan lindra lidninga.

Guds ord seier også at gudløysa er dárskap, og dárskapen er vitløysa. Det vil vel seia at å leva i vantru, leva uten Gud, uten Jesus og hans frelse, leva som om det ingen Gud finst, inga fortaping og ingen himmel og ikkje noko liv etter døden, leva for verda og alt som høyrer verda til, utan tanke for at me nar ei sjel som må bli frelst, det er dárskap og vitlaust. Søk difor Herren mens han er å finna, kalla på han den stund han er nær.

Salomo seier, at han fann noko som er beiskare enn døden: Kvenna - ho er eit garn og hjarta hennar ei snara, og hendene hennar er lekkjer. Den som søker Gud slepp frå henne, men syndaren vert hennar fange.(Preikaren 7,26). I neste vers legg han til: Dette fann eg ut, og det er lett å forstå at han talar av erfaring, når ein tenkjer på at han hadde tusen av dei, 700 med dronningrang og 300 fylgjekoner. Nå må du ikke misforstå dette, for her talar han ikke om kvinnen som kvenna. Kvenna er skapt av Gud for å vera ei medhjelp for mannen, og Skrifta seier at den som har funne ei god kona har funne ei perle.

Men her talar han om seksualiteten, om å leva i hor utanom ekteskapet som er Guds ordning. Det er den som er beiskare enn døden, og ei snara for syndaren, som

den som tekjest Gud slepp frå. Mange av dei som lever i dag vil nok få erfara Salomo sine ord at det er bitrare enn døden å falla i hordomen si snara, at den er ei lekkja som bind syndaren her i livet og fører til fortapringa. Eg hadde hug til å åtvara deg som er ung mot denne faren, så du skal unngå snara. Me lever i ei syndefull og fårelig tid, der hor er praktisert alt frå skulealderen, lever i ei tid der øyrene og augene blir tuta fulle av seksualitet i ord og bilet, og tusenvis bur saman som «sambuande». Du skal vita at det er å leva i hor og lauslivnad, og horkarlar og horkvinner skal ikkje arva Guds rike, seier Skrifta, men vera utanfor dei gret og skjer tenner.

Dette, og meir av same slag kallar Skrifta for därskap og vitløysa. Og hen-

sikten med disse linjene er å åtvara deg, og å visa deg redningen og vegen ut av därskapen.

Og redningen er å erkjenna si synd, at du er ein därre som sit fanga i snara, «skuldig til døden for syndene mange, bunden i lekkjer på syndeveg lange». Jesus er redningen for deg, som han var for syndarar då han vandra her på jorda. Han har fullført også di frelse, og har rett og makt til å tilgi synder på jorda, til å frigjera deg frå lekkjene og gi deg eitt nytt og evig liv ved trua på Jesus. Og frelsen er lagt så lågt at ikkje ein gong däraren fer vill.

Søk herren medan han er å finna, kalla på han den stund han er nær, og kvar den so kallar på Herrens namn skal bli frelst.

Amund Lid

Menneskenes vei går mot korset

Av David Hedegård

Første avsnitt

Men de usyrede brøds høytid, som kalles påske, var nær. Da sa Jesus til sine disipler: «Dere vet at om todager er det påske, og da skal Menneskesønnen overgis til å korsfestes.»

Da kom ypperstestrestene og folkets eldste sammen hos ypperstestresten, som hette Kaifas, i hans gård, og de rádslo om å gripe Jesus med list og slá ham i hjel. Men de sa: «Ikke på høytiden, forat det ikke skal bli oppstyr blant folket.»

Men Satan for inn i Judas med tilnavnet Iskariot, som var en av de tolv, og han gikk bort og talte med ypperstestrestene og hovedsmennene og sa: «Hva vil dere gi meg, så skal jeg gi ham i deres vold?» Og de ble glade, og lovte å gi ham penger. Han ga sitt tiltsagn, og de ga ham da tretti sølvpenninger. Og fra den tid av sökte han leilighet til å forråde ham til dem uten oppstyr.

Så kom de usyrede brøds dag, da påskelammet skulle slaktes. Og han sendte Peter og Johannes av sted og sa: «Gå

bort og gjør i stand påskelammet for oss, så vi kan ete det!» De sa til ham: «Hvor vil du vi skal gjøre i stand?» Han sa til dem: «Se, når dere kommer inn i byen, skal det møte dere en mann som bærer en krukke vann: følg ham til det hus hvor han går inn, og si til husbonden: Mesteren sier: Min tid er nær. Hvor er det herberge der jeg kan ete påskelammet med mine disipler? Så skal han vise dere en stor sal med benker og hynder: der skal dere gjøre det i stand.»

Og disiplene gikk av sted og kom inn i byen og fant det således som han hadde sagt dem: og de gjorde i stand påskelammet.

«Men de usyrede brøds høytid, som kalles påske, var nær. Da sa Jesus til sine disipler: Dere vet at om to dager er det påske, og da skal Menneskesønnen overgis til å korsfestes» (Luk. 22,1: Matt. 26,1).

Disse ordene innleder første akt i beretningen om vår Herre Jesu Kristi lidelse. Samtidig står de som en overskrift

over hele pasjonshistorien og utgjør en sammenfatning av innholdet i den. De sier oss **hvem** han er som leder, **hvorfor** han leder og **hordan** hans lidelse vil arte seg.

1. Hvem er han som leder?

La oss først gi akt på den plass som framstillingen av Herrens lidelse og død har fått i Det nye testamente. Alle de fire evangelistene gir en temmelig summarisk framstilling av Jesu liv og virke helt fram til hans lidelse. Der blir beretningen med ett detaljert og utførlig. Med en del overdrivelse har det vært sagt at hvert av de fire evangeliene inneholder lidelseshistorien og en innledning til den. Dette viser i alle fall at evangelistene tillegger Jesu død en helt usedvanlig stor betydning. I virkeligheten er det på samme måten med de øvrige skriftene i Det nye testamente. Det kan være nok å minne om at Paulus kaller det kristne budskapet for «ordet om korset» (1.Kor. 1,18) «Korset» er her et billedlig uttrykk for Jesu død: det taler om måten han døde på - korsdøden.

Hvorfor tillegges Jesu død en slik enestående betydning? De nytestamentlige begivenheter fant sted i en ond og grusom verden, der det slett ikke var uvanlig at en helt uskyldig person ble mishandlet og henrettet. Når Jesu lidelse og død blir tillagt en slik veldig betydning i Det nye testamente, kan det altså ikke ha sin grunn i at han ble hånt, pisket og krossfestet selv om han var fullkommen uskyldig. Det må ha sin grunn i at det er noe aldeles særegent med hans person, og at det er dette som gir hans lidelse en slik enestående betydning.

Men hvem er han så? I de skriftavsnittene vi nettopp siterte, kaller han seg **Menneskesønnen**. Når man første gang stanser for dette ordet, faller det naturlig å tenke at det betyr det samme som ordet menneske og uttrykker at Herren Jesus Kristus er et virkelig menneske. Han er jo også et virkelig menneske. Vi feirer jul til minne om hans fødsel, og nyttårsdagen

er knyttet til navnet hans. Han gjennomgikk en menneskelig utvikling: først var han barn, siden ungdom, og så modnet han til mann. Han hadde menneskelige behov: han ble sulten og trett. Han hadde menneskelig følelsesliv: to ganger fortelles det at han gråt, og en gang sies det at han frydet seg (Luk.10,21).

Han er et virkelig menneske, men det kan likevel ikke være det beregnelsen «Menneskesønnen» innebærer. Det ser vi når vi kommer til det tredje avsnittet i tredje akt. Ypperstepresten spør Jesus om han er Messias, og Jesus svarer: «Jeg er det, og dere skal se Menneskesønnen sitte ved kraftens høyre hånd og komme i himmelen skyer» (Mark. 14,62). Han sier altså at en gang skal han sitte ved Guds side på tronen og komme tilbake til denne verden i giddommelig glans. Han tar i bruk uttrykk som er hentet fra det sjuende kapitlet i Daniels bok, der det står slik: «Fremdeles fikk jeg i mine nattlige syner se hvorledes en som lignet en menneskesønn, kom med himmelen skyer..»

Han er sant og visst et virkelig menneske, men på samme tid er han altså en guddomsperson, Guds evige Sønn. Her står vi i realiteten ved det som er selve grunnsannheten i vår kristne tro: vår Freiser er på samme tid sann Gud og sant menneske.

Det er dette som gir hans lidelse en slik særegen betydning. Hvis han ikke var noe annet og mer enn et fromt og hellig menneske, da var han bare en av de mange som har beseglet sin bekjennelse med sitt blod, bare én i martyrene - utellelige skare. Da var hans kors bare ett i den lange rekken av kors som er blitt reist på jord. Men mellom hans kors og alle de andre korsene på jorden er det et stort svelg. For han som henger på dette korset, er noe mer enn et godt og hellig menneske - han er Guds evige Sønn.

2. Hvorfor leder han?

Evangeliene beretter om en rekke ytre årsaker til hans lidelse. De jødiske lederne var redde for hans innflytelse i folk-

et. Derfor hatet de ham og ville rydde ham av veien. Hans egen disippel Judas må av en eller annen grunn ha blitt skuffet over ham, og derfor ble han en forræder. Forræderiet besto i at han hjalp motstanderne med å finne høvelig tid og sted til å gripe ham uten at det vakte oppsikt. Og den romerske landshøvdingen ga etter for jødenes påtrykk og dømte Jesus til døden, selv om han visste at Jesus var uskyldig.

Men yppersteprestenes fiendskap, Judas' forræderi og Pilatus feighet kan umulig være den dypeste årsak til at Jesus ble korsfestet. Evangeliet viser oss helt klart at han gikk frivillig i møte med lidelsen. Man hadde forsøkt å gripe ham tidligere, men da dro han seg unna. Innbyggerne i Nasaret ville en gang styre ham utfor skrenten på fjellet som byen deres var bygd på. «Men han gikk midt gjennom flokken og dro bort» (Luk. 4,30).

Denne gangen var det annerledes. - Etterat evangelisten Matteus har berettet om Peters bekjennelse (Matt. 16,13 ff), fortsetter han: «Fra den tid begynte Jesus å gi sine disipler til kjenne at han skulle gå til Jerusalem og lide meget av de eldste og yppersteprestene og de skriftlærde, og slås i hjel, og oppstå på den tredje dag.» Under hele vandringen opp til Jerusalem var det ganske klart at hans vei gikk mot korset. Likevel dro han til Jerusalem. Han gikk altså i møte med lidelsen fullstendig frivillig. Det var hans eget frie valg. Av fri vilje hadde han steget inn i vår verden, av fri vilje led han døden.

Og han gjorde det for vår skyld. Han var jo ikke her i verden for sin egen skyld, bare for vår. Han sier selv klart og tydelig hva det er han gjør for oss i sin lidelse og død.

Likesom Menneskesønnen ikke er kommet for å la seg tjene, men for selv å tjene og gi sitt liv til en løsepeng for mange» (Matt. 20,28). Han har kommet for å «tjene» - nan er den «Herrens tjener» som er omtalt i kapittel 53 hos profeten Esaias - og han har kommet for å gi sitt liv til en «løsepeng». Det ordet som her over-

settes med «løsepeng», betyr egentlig den pengesummen som ble betalt når man kjøpte fri en slave eller en krigsfange. Jesus har kommet for å gi sitt liv som løsepeng - det er hensikten med at han ble menneske, levde og virket i verden.

Vi står i skyld til Gud, vi har brutt hans hellige lov, vi har trampet hans bud under våre føtter, og vi er blitt treller under synden. Vi har ingen mulighet til selv å gjøre opp vår skyld, ingen mulighet til selv å bryte oss løs fra syndens fangelenker. Men Guds Sønn gir seg selv i døden for a sone vår skyld og knuse lenkene som binder oss.

Når apostelen Peter i sitt første brev taler om det som Jesus har gjort for oss, sier han: «Han bar våre synder på sitt legeme opp på treet, forat vi skal avdø fra våre synder og leve for rettferdigheten» (1. Pet. 2,24). Han er Menneskesønnen som står for Gud som representant for hele vår slekt og handler på slektens vegne. Han bærer vår synd - dvs at han går inn under slektens synd, gjør den til sin og lider slektens straff.

A hvilke dype saker, hvor undres ei
min sjel!
Se, Herren døden smaker istedenfor
sin træl!
Den Herre Kristus, Gud og mann,
for meg fortapte synder gikk under
dødens bann
(Sangb. 216,2)

3. Hvordan hans lidelse skal arte seg

Han skal bli **korsfestet** - han skal dø en grusom og vanærende død på et kors. Denne uhyggelige dødsmåten brukte man ellers bare som straff for opprørere og rømte slaver.

Vi har ofte hørt og lest om de forferdelige sjelelige og kroppslige kvaler som denne straffen var forbundet med. Men evangelienes skildring av Herrens lidelse er forbausende nøktern og saklig. Det gjøres ikke det ringeste forsøk på å gi en nærmere beskrivelse av hva han led. For-

målet med beretningen er altså ikke å vekke vår medlidjenhet med smertenes mann. Og dette er heller ikke formålet med våre pasjonsandakter. Jesus har frabedt seg vår medlidjenhet. Lukasevangeliet beretter at mange kvinner jamret seg og gråt over ham da han ble ført ut til Golgata. Men Jesus vendte seg om og sa til dem: «Jerusalems døtre! gråt ikke over meg, men gråt over dere selv og deres barn!» (Luk. 23,28).

I stedet for å gråte over ham, skal vi gråte over oss selv - over våre synder. Vi er alle tilbøyelige til å ta det lett med vår synd, dette at vi har brutt Guds bud. Vi har ofte skjøvet de ti bud og andre guddommelige bud til side og handlet etter vårt eget hode. Vi er også svært dyktige til å finne på unnskyldninger for vår synd og bortforklare vår skyld. Og vi trøster gjerne oss selv med at Gud er nådig og barmhjertig. For egentlig er det jo ganske selvsagt at han tilgir oss når vi ber ham om forlatelse. Slik har vi tilbøyelighet til å tenke.

Beretningen om Jesu lidelse sier oss imidlertid at slike overfladiske tanker om synden og syndenes forlatelse er falske. Lidelseshistorien sier oss at det var uhyre vanskelig for Gud å berede frelse for oss, så vanskelig at Guds enbårne Sønn måtte bli menneske og gå i døden forat vi skulle bli frigjort fra synden. Dette er jo også summen av det bibelverset som med full rett betraktes som en sammenfatning av hele Bibelens budskap: «For

så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, forat hver den som tror på ham, ikke skal fortapes, men ha evig liv» (Joh. 3,16).

Men det er først når Guds And opplyser vår samvittighet, at vi begynner å fatte hvor fryktelig vår synd er. Den er noe langt mer enn enkelte forseelser mot de ti Guds bud. Når Ånden begynner å overbevise oss om vår synd, går det opp for oss at hele vårt indre er vendt bort fra Gud - vi elsker ham ikke, vi frykter ham ikke, han har i virkeligheten ingen plass i vårt liv. I stedet elsker vi oss selv over alle ting.

Et menneske som er vakt, forsøker nok å legge om livet og vende sitt hjerte til Gud. Kanskje blir det store endringer i livsførselen, men hjertet, den indre verdien, makter ikke mennesket å forandre. Og det kan ikke gjøre noe for å utslette sin skyld.

Da er det bare én utvei: å ty til ham som en gang bar våre synder «på sitt legeme opp på treet, forat vi skal avdø fra våre synder og leve for rettferdigheten» (1.Pet. 2,24).

Det var en som var villig å dø i mitt
sted,
forat jeg skulle leve ved ham
Ja, til korset han gikk hvor han kjøpte
meg fred,
da han sonet min synd, det Guds Lam.
(Sangb. 190)

Fra «Smertenes Mann» .